

ДИЗАЙН АРТБУКУ В УКРАЇНСЬКОМУ ЕТНІЧНОМУ СТИЛІ: ЦІННІСТЬ ЗБЕРЕЖЕННЯ АВТЕНТИЧНОСТІ

Силаєва Анастасія Вікторівна

студентка магістратури спеціальності 022 Дизайн

Житомирського державного університету імені Івана Франка

Поліщук Олена Петрівна

доктор філософських наук, професор, професор кафедри

образотворчого мистецтва та дизайну ЖДУ імені Івана Франка

(Житомир, Україна)

Збереження української автентичності в умовах глобалізації є одним із основних завдань сучасної художньої культури, дизайну і мистецтва. Українська духовна спадщина, зокрема слов'янська міфологія, містить

багатий пласт візуальних і символічних елементів, які потребують осмислення та адаптації до сучасного інформаційного простору для пересічного споживача. Візуальні мистецтва відіграють важливу роль у цьому процесі, дозволяючи не лише зберігати, а й популяризувати традиційні образи через цікаві сучасні дизайнерські підходи.

Артбук є унікальним форматом презентації візуальної інформації, який поєднує дизайн і літературний наратив, створюючи багат шарову інновацію за змістом. Він дозволяє передати не лише візуальні особливості в стилістиці, а й концептуально відобразити світоглядні особливості української міфології. Так, використання традиційних орнаментів, стилізованих шрифтів, декоративних мотивів, характерних кольорових схем та образів створених міфологічних персонажів сприяє оригінальності такого видання.

Розвиток цифрових технологій відкриває нові можливості для незвичного дизайну артбуків. Використання у друкованому виданні інтерактивних мультимедійних елементів може забезпечити глибше занурення в український фольклор, як джерело формотворчих ідей, а також створити інтригу для читачів. Таким чином, дизайн артбуку, що використовує міфологічні сюжети та етнічні орнаменти при дизайні персонажів артбуку, стає важливим інструментом популяризації національної спадщини та її збереження у сучасному мистецтві.

Метою роботи є дослідження особливостей дизайну артбуків на українську етнічну тематику, коли мова іде про візуалізацію образів зокрема зображення слов'янської міфології, та визначення ефективних способів зображення української автентичності у сучасному мистецтві. Ми аналізуємо художні прийоми та графічні засоби видань аналогів, вплив традиційних орнаментів, шрифтів, кольорових схем та композиційних рішень на візуальну стилістику артбуку, роль цифрових технологій у популяризації етнічного мистецтва через інтерактивний підхід.

Артбуки набувають все більшої популярності не тільки у сучасному мистецькому просторі, а й у людей, що далекі від мистецтва. Вони слугують не лише засобом самовираження художників і дизайнерів, а й ефективним

інструментом збереження та популяризації спадщини. Слов'янська міфологія багата на історичні витоки, які можуть зацікавити знавців історії та тих, хто тільки починає знайомитися з етнічною українською культурою.

У створенні якісного артбуку важливим є не тільки візуальне сприйняття, а й емоційне підґрунтя такого видання. Дизайн має відгукуватись у своєму споживачу, щоб заохотити його до ознайомлення з історією глибше. Важливим аспектом є створення гармонії між текстовим і візуальним змістом, адже кожна ілюстрація має не лише прикрашати, а й доповнювати наратив, створюючи глибшу, багат шарову розповідь про міфологічних персонажів та події. Це дозволяє читачеві не тільки бачити, а й відчувати, переживати частину історії через призму мистецтва.

Слов'янська міфологія, зокрема українська, має багатий пантеон богів, духів та казкових істот, що уособлюють природні сили та людські якості. Вона пропонує численні образи, що є основою для візуалізації в артбуці. Зокрема образи таких персонажів як Дажбог, Мокоша, Перун, Велес, а також духи природи (лісовики, мавки, русалки тощо) можуть стати центральними елементами ілюстрацій. Проте, важливо пам'ятати, що міфологія – це не лише набір образів, а й глибокий культурний код, який пов'язаний із світосприйняттям та моральними уроками, що передаються через покоління.

Коли мова йде про візуальне сприйняття артбуку, вкрай важливо, щоб шрифт був не просто носієм інформації, а частиною концептуального оформлення, що підсилює атмосферу, настрій та культурні акценти проєкту. Для артбука, що пропагує слов'янську міфологію, необхідно знайти баланс між декоративними елементами і функціональністю шрифтів. Вибір типографії, що відображає українські мотиви, допомагає занурити читача в міфічний світ, зробити його частиною переживань і вражень, що виникають при ознайомленні. Для такого видання ідеально підходять шрифти, що поєднують декоративні елементи народної орнаментики. Наприклад, шрифти, натхненні вишивкою, фольклорними візерунками чи традиційними декоративними елементами. Вибір такого шрифту відображає не лише стиль, але й культуру, що формувала сучасний вигляд України. Одним із не менш

важливих елементів типографії є кирилиця – шрифтова система, яка глибоко вкорінена в українській культурі. Вона не лише підходить для створення текстів, але й допомагає підкреслити зв'язок з історією. Кириличні шрифти від сучасних українських дизайнерів можуть поєднати з декоративними елементами для створення візуальної гармонії.

У слов'янській міфології кольори завжди несли за собою глибоке символічне значення, відображаючи світогляд та вірування предків. Кольорові асоціації завжди були тісно пов'язані з природними явищами, космічними уявленнями та соціальними структурами. Наприклад, білий колір символізував чистоту та світло, зелений колір був кольором природи, росту та родючості (часто прослідковується у образах лісових духів, що підкреслює їхню єдність з природою), синій та блакитні кольори асоціювалися з водними стихіями, небом та духовністю, жовті та золотисті відтінки символізували сонце, багатство та божественне світло (використовувалися переважно, щоб підкреслити божественну силу того чи іншого бога), сірі та коричневі кольори асоціювалися з землею, стабільністю та матеріальним світлом.

Кольорові асоціації відображають глибоке розуміння слов'янського світу, де кожен колір має своє місце у загальній картині світу, підкреслюючи різні аспекти життя, природи та космосу.

Сучасні технології відкривають нові можливості для створення артбуків, дозволяючи інтегрувати традиційну українську спадщину з мультимедійними елементами, що забезпечує занурення в культурний контекст. Поєднання друкованого формату з цифровими технологіями дозволяє зробити артбук більш доступним і інтерактивним, залучаючи широку аудиторію, зокрема молодь. Використання візуальних елементів та ілюстрацій посилює емоційний вплив, дозволяючи краще передати атмосферу української автентичності. Сучасний графічний дизайн допомагає зробити традиційну культуру більш привабливо та зрозумілою для сучасного глядача, забезпечуючи збереження автентичності при одночасному оновленні формату та способу подачі.

Література:

1. Гейштром А. (2015). Слов'янська міфологія / пер. С. Гіріка. Київ. Видавництво «КЛІО». URL: https://spadok.org.ua/books/Geishtor_Slovianska_mifolohiia.pdf
2. Аурелія Колеснікова, Оксана Пасько. (2023). Етнічні шрифти як засіб візуальної ідентифікації в національній моделі українського графічного дизайну. URL: https://www.aphn-journal.in.ua/archive/61_2023/part_2/12.pdf
3. МІФЧУК. Легенди та міфи стародавнього світу. Слов'янський бестіарій істот та монстрів. URL: <https://myths.com.ua/slovyanska-mifologiya/bestiariy-monstru-ta-istotu>